יסוריו של רבי — צער בעלי חיים

דף עבודה בעקבות רבי יהודה הנשיא (רבי)

שם: _____ כיתה: _____

המעשה — הסיפור המלא

להלן עיבוד חינוכי, עשיר, מרתק ומרגש לסיפורו של רבי יהודה הנשיא (רבינו הקדוש) – יסוריו ורחמנותו על בעלי החיים . הסיפור נכתב בדיוק לפי ההנחיות עבור בנים בכיתות ב׳-ד׳ (חינוך דתי-לאומי), תוך שימוש בעקרונות סטוריטלינג, תיאורים חושיים (מראה, שמיעה, ריח, תחושה), הקפדה עליונה על כבוד התורה, והדגשת ההשגחה הפרטית.

הסיפור מנוקד במלואו כנדרש.

פְּתִיחָה: רֵיחָהּ שֶׁל הַתּוֹרָה וּגְדֻלַּת הַנָּשִׂיא

יְלָדִים, אִם הֱיִיתֶם נִכְנָסִים לְבֵיתוֹ שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא בָּעִיר צִפּוֹרִי אוֹ בְּבֵית שְׁעָרִים לִפְנֵי כְּאַלְפַּיִם שָׁנָה, הֱיִיתֶם רוֹאִים מַרְאֶה נִפְלָא שֶׁמְּשַׁלֵּב קֹדֶשׁ וּמַלְכוּת.

מִבַּחוּץ, הַבַּיִת נִרְאָה כְּמוֹ אַרְמוֹן. שׁוֹמְרִים חֲסוֹנִים עָמְדוּ בַּפֶּתַח, שִׁלְחָנוֹת אֲרֻכִּים הָיוּ מְלֵאִים בִּירָקוֹת אֲפִלּוּ בְּשִׁיא הַחֹרֶף, וְהַקֵּיסָר הָרוֹמָאִי בְּעַצְמוֹ הָיָה מַגִּיעַ לְבַקֵּר.

אֲבָל מִבִּפְנִים? מִבִּפְנִים עָמַד בָּאֲוִיר רֵיחַ עָמֹק וּמָתוֹק שֶׁל קְלָפִים יְשָׁנִים וּדְיוֹ טָרִי. קוֹלוֹת נְעִימִים שֶׁל מֵאוֹת תַּלְמִידֵי חֲכָמִים הִתְנַגְּנוּ בַּחֲדָרִים: ״אָמַר רַבִּי יְהוּדָה... אָמַר רַבִּי מֵאִיר...״. בָּאֶמְצַע יָשַׁב רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא, שֶׁכֻּלָּם קָרְאוּ לוֹ פָּשׁוּט ״רַבִּי״ אוֹ ״רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ״. הוּא יָשַׁב וְכָתַב אֶת ״הַמִּשְׁנָה״ – הַסֵּפֶר שֶׁהִצִּיל אֶת הַתּוֹרָה שֶׁבְּעַל-פֶּה לָנֶצַח.

רַבִּי הָיָה צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אָהַב אוֹתוֹ אַהֲבָה עֲצוּמָה. וּבְדִיּוּק בִּגְלַל שֶׁה׳ כָּל כָּךְ אוֹהֵב צַדִּיקִים, הוּא מְדַקְדֵּק אִתָּם עַל כָּל תְּנוּעָה קְטַנָּה, מַמָּשׁ ״כְּחוּט הַשַּׂעֲרָה״.

הַהִמָּלְטוּת בַּשּׁוּק וְהַבַּקָּשָׁה הָאִלֶּמֶת

יוֹם אֶחָד, הָלַךְ רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא בְּרֻחֲבוֹת הַשּׁוּק. קוֹל הֲמֻלַּת הַשּׁוּק הָיָה חָזָק: צַעֲקוֹת הַסּוֹחֲרִים, נַהֲמַת עֲגָלוֹת הָעֵץ עַל שְׁבִילֵי הָאֶבֶן, וְרֵיחַ עַז שֶׁל תַּבְלִינִים וְתַבּוּאָה מִלֵּא אֶת הָאֲוִיר.

בְּאוֹתָהּ שָׁעָה, הוֹבִיל שׁוֹחֵט אֶחָד עֵגֶל צָעִיר בַּחֶבֶל. הָעֵגֶל הָיָה מְבֹהָל. הוּא פָּעָה קוֹלוֹת שֶׁל בֶּכִי: ״מוּ... מוּוּ...״, רַגְלָיו בָּעֲטוּ בָּאֲדָמָה, וְהוּא נִסָּה לְהִתְנַגֵּד וְלִמְשֹׁךְ אֶת עַצְמוֹ לְאָחוֹר.

וְהִנֵּה, מֵרֹב מַאֲמָץ, חָמַק הָעֵגֶל מִיָּדוֹ שֶׁל הַקַּצָּב. הוּא רָץ בְּבֶהָלָה לְכָל כִּוּוּן, עַד שֶׁרָאָה אֶת רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא, מַנְהִיג יִשְׂרָאֵל הָרַחוּם, עָטוּף בִּגְלִימָה אֲרֻכָּה וּמְכֻבֶּדֶת.

הָעֵגֶל הִסְכִּין רָץ יָשָׁר אֶל רַבִּי! הוּא תָּחַב אֶת רֹאשׁוֹ מִתַּחַת לַגְּלִימָה הַגְּדוֹלָה שֶׁל רַבִּי, נִצְמַד אֶל רַגְלָיו שֶׁל הַצַּדִּיק, וְהִתְחִיל לִבְכּוֹת. דְּמָעוֹת גְּדוֹלוֹת וּרְטֻבּוֹת זָלְגוּ מֵעֵינָיו שֶׁל בַּעַל הַחַיִּים. זֶה הָיָה כְּאִלּוּ הוּא אוֹמֵר: ״הַצֵּל אוֹתִי! רַחֵם עָלַי! אֲנִי מְפַחֵד!״. רַבִּי מַמָּשׁ הִרְגִּישׁ אֶת מַגַּע הַפַּרְוָה הַחַמָּה וְהָרוֹעֶדֶת שֶׁל הָעֵגֶל נִצְמָדַת אֵלָיו.

בְּאוֹתָם יָמִים, הָיָה נָהוּג שֶׁעֲגָלִים נוֹעָדוּ בְּעִקָּר לַחֲרִישָׁה בַּשָּׂדוֹת כְּדֵי לְהָבִיא תְּבוּאָה. אַךְ בְּסוֹף יְמֵיהֶם, מֻתָּר הָיָה עַל פִּי דִּין תּוֹרָה לִשְׁחֹט אוֹתָם כַּהֲלָכָה כְּדֵי לְהַאֲכִיל אֶת הָאָדָם. רַבִּי הִסְתַּכֵּל עַל הָעֵגֶל. הוּא יָדַע שֶׁהַקַּצָּב אֵינוֹ עוֹשֶׂה עֲבֵרָה, אֶלָּא מְכִּין בָּשָׂר לִסְעוּדוֹת מִצְוָה שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל. לָכֵן, רַבִּי לֹא עָטַף אֶת הָעֵגֶל בְּיָדָיו. תַּחַת זֹאת, הוּא חָלַץ אֶת הָעֵגֶל מִתּוֹךְ גְּלִימָתוֹ, הִבִּיט בּוֹ וְאָמַר בְּקוֹל שָׁקֵט:

״לֵךְ! לְכָךְ נוֹצַרְתָּ!״ (כְּלוֹמַר – לְמַטָּרָה זוֹ נִבְרֵאתָ בָּעוֹלָם, כְּדֵי לְשַׁמֵּשׁ אֶת הָאָדָם לְמָזוֹן אוֹ לַקָּרְבָּנוֹת).

הַגְּזֵרָה הַשָּׁמַיְמִית וְיִסּוּרֵי הַנָּשִׂיא

הָעֵגֶל נִלְקַח בַּחֲזָרָה לְיָדָיו שֶׁל הַקַּצָּב.

אֲבָל בַּשָּׁמַיִם: בְּבֵית דִּין שֶׁל מַעְלָה עָמְדוּ וְהִסְתַּכְּלוּ בַּמַּיָּלֶת בַּמַּלְאָכִי הַשָּׁרֵת אֲבָל בְּמָקוֹם רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא אָמַר הֲלָכָה פְּשׁוּטָה וּנְכוֹנָה, הוּא לֹא גָּזַל וְלֹא מָעַל. מֻתָּר לֶאֱכֹל בָּשָׂר. אֶבָל... הֵיכָן הָרַחֲמִים הַגְּדוֹלִים שֶׁל נְשִׂיא יִשְׂרָאֵל?! יְצוּר חַי רָץ אֵלֶיךָ, בּוֹכֶה וּמִתְחַנֵּן לְעָזְרָה – הַאִם לֹא יָכֹלְתָּ לְלַטֵּף אוֹתוֹ? לַעֲזֹר לוֹ? לְבַקֵּשׁ שֶׁיָּנִיחוּ לוֹ וְלִפְדּוֹת אוֹתוֹ מֵהַקַּצָּב?! מֵאָדָם עָנָק כָּל כָּךְ ה׳ דּוֹרֵשׁ רַחֲמָנוּת וְהַקְפָּדָה עַל צַעַר בַּעֲלֵי חַיִּים לִפְנִים מִשּׁוּרַת הַדִּין!

מִיָּד יָצְאָה בַּת-קוֹל (קוֹל שָׁמַיְמִי) וְהִכְרִיזָה:

״הוֹאִיל וְלֹא רְחֵם – שֶׁיָּבוֹאוּ עָלָיו יְסוּרִים!״

וּמֵאוֹתוֹ יוֹם, חָיָיו שֶׁל רַבִּי הִשְׁתַּנּוּ. כְּאֵבִים אֲיֻמִּים תָּקְפוּ אֶת גּוּפוֹ הַקָּדוֹשׁ. שְׁנָיו הֵחֵלּוּ לִכְאֹב צְמַרְמֹרֶת מְיַסֶּרֶת. שָׁנָה אַחַר שָׁנָה הָיָה רַבִּי מִתְפַּתֵּל מִכְּאֵב, עַד שֶׁקּוֹלוֹת הָאֲנָחָה שֶׁלּוֹ נִשְׁמְעוּ מֵרָחוֹק. תַּלְמִידָיו בָּכוּ עִמּוֹ, כָּל עַם יִשְׂרָאֵל הִתְפַּלֵּל לַהֲשָׁבַת בְּרִיאוּתוֹ, אַךְ הַשָּׁמַיִם הָיוּ נְעוּלִים. רַבִּי לָמַד תּוֹרָה מִתּוֹךְ סֵבֶל נוֹרָא, מַמָּשׁ שְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים רְצוּפוֹת! הַגּוּף כָּאַב, אַךְ הַנְּשָׁמָה נִשְׂאֲרָה טְהוֹרָה וּזְכוּכָה, מְמַתֶּנֶת לְרַחֲמֵי שָׁמַיִם.

הַמַּטְאֲטֵא, הַגּוּרִים וְתִקּוּן הַלֵּב

עָבְרוּ שְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה. בֹּקֶר אֶחָד, יָשַׁב רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא עַל כִּסְאוֹ בַּבֵּית הַגָּדוֹל. הַשָּׁמָשׁ שָׁלְחָה קַרְנַיִם מוּזָהָבוֹת דֶּרֶךְ הַחַלּוֹנוֹת, וּמְשָׁרֶתֶת צְעִירָה נִקְתָה אֶת הָרִצְפָּה הַמְרֻצֶּפֶת אַבְנֵי שַׁיִשׁ.

הַמְּשָׁרֶתֶת הֶחְזִיקָה מַטְאֲטֵא עָשׂוּי מֵעַנְפֵי קוֹצִים קָשִׁים, וְגָרְדָה אֶת הָאֲבָק בְּרַעַשׁ גָּדוֹל: קְרְרְט! קְרְרְט! רֵיחַ הָאָבָק עָלָה בָּאֲוִיר. לְפֶתַע, צָעֲקָה הַמְּשָׁרֶתֶת בִּגְעָלָה וְהֵרִימָה אֶת הַמַּטְאֲטֵא.

בַּפִּנָּה, צְמוּדִים לַקִּיר, הָיוּ מֻנָּחִים גּוּרִים קְטַנְטַנִּים שֶׁל חֻלְדָּה (וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁל עַכְבָּר). הֵם הָיוּ וְרֻדִּים, קֵרְחִים, וְעֵינֵיהֶם עֲדַיִן לֹא נִפְקְחוּ לָעוֹלָם. הֵם צִיְּצוּ בְּקוֹלוֹת דַּקִּים וַחֲלָשִׁים: ״צִיק... צִיק...״.

הַמְּשָׁרֶתֶת לֹא חָשְׁבָה פַּעֲמַיִם. הִיא הֵנִיפָה אֶת הַמַּטְאֲטֵא וְהִתְכּוֹנְנָה לִגְרֹף אֶת כָּל הַגּוּרִים הַקְּטַנִּים מִבַּעַד לַדֶּלֶת הַחוּצָה לָאַשְׁפָּה, שָׁם בְּוַדַּאי יָמוּתוּ מִקֹּר אוֹ שֶׁחַיּוֹת רָעוֹת יִטְרְפוּ אוֹתָם.

״עֲצָרִי!״

קָרָא קוֹל אוֹהֵב וְרַחוּם. זֶה הָיָה קוֹלוֹ שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא. הַמְּשָׁרֶתֶת עָמְדָה קְפוּאָה.

רַבִּי הִבִּיט בַּיְצוּרִים הַחַלָּשִׁים. הוּא לֹא אָמַר 'לְכָךְ נוֹצְרוּ'. הַפַּעַם, לִבּוֹ נִפְתַּח מַמָּשׁ כְּמוֹ שֶׁל אַבָּא אֶל יְלָדָיו. הוּא הִצְבִּיעַ עַל הַגּוּרִים וְאָמַר לַמְּשָׁרֶתֶת בְּרֹךְ:

״הָנִיחִי לָהֶם, שֶׁיִּחְיוּ וְלֹא יָמוּתוּ. הֲרֵי כָּתוּב בְּסֵפֶר תְּהִלִּים (קמ״ה): 'וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו!' – הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מוֹרִיד רַחֲמִים אֲפִלּוּ עַל הַיְצוּרִים הַקְּטַנִּים בְּיוֹתֵר, וְגַם מֵאִתָּנוּ מְבֻקָּשׁ לְרַחֵם!״.

הַמְּשָׁרֶתֶת הֵנִיחָה בַּעֲדִינוּת אֶת הַמַּטְאֲטֵא, וְעָזְבָה אֶת הַגּוּרִים הַקְּטַנִּים לְנַפְשָׁם, שֶׁיִּגְדְּלוּ בְּבִטְחָה.

וְאָז – קָרָא פֶּלֶא שָׁמַיְמִי!

מַמָּשׁ בְּאוֹתוֹ הָרֶגַע, בְּבֵית הַדִּין שֶׁל מַעְלָה הִבִּיטוּ הַמַּלְאָכִים בְּרַבִּי. הֵם רָאוּ אֵיךְ נְשִׂיא יִשְׂרָאֵל דּוֹאֵג וּמְרַחֵם גַּם עַל יְצוּר פָּעוּט וְזָנִיחַ כְּחֻלְדָּה אוֹ עַכְבָּר. מִיָּד הִדְהֲדָה הַכְּרָזָה רַעֲמָתִית מִתַּחַת לְכִסֵּא הַכָּבוֹד:

״הוֹאִיל וְרֹחֵם – שֶׁיְּרַחֲמוּ עָלָיו מִן הַשָּׁמַיִם!״

בְּשִׁנְיָה אַחַת – כָּל הַכְּאֵבִים שֶׁהָיוּ בְּגוּפוֹ שֶׁל רַבִּי מֶשֶׁךְ 13 שָׁנָה – נֶעֶלְמוּ כְּלֹא הָיוּ! הוּא קָם מִכִּסְאוֹ, זוֹקֵף אֶת מָתְנָיו, אוֹר שֶׁל בְּרִיאוּת וְשִׂמְחָה זָרַח עַל פָּנָיו הַקְּדוֹשׁוֹת. הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לִמֵּד אֶת רַבִּי, וְדַרְכּוֹ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל כֻּלּוֹ: מִי שֶׁעוֹשֶׂה עַצְמוֹ רַחֲמָן לְמַטָּה, אֲפִלּוּ לַבְּרִיּוֹת הַקְּטַנּוֹת בְּיוֹתֵר, מְעוֹרֵר אֶת רַחֲמֵי הַשָּׁמַיִם עָלָיו!

א. שְׁאֵלַת פְּתִיחָה (לְהַצִּיג לִפְנֵי הַסִּפּוּר):

״יְלָדִים, לְמִי מִכֶּם יֵשׁ חַיָּת מַחְמָד בַּבַּיִת אוֹ בַּחָצֵר שֶׁל סַבָּא וְסָבְתָּא? מִישֶׁהוּ פַּעַם רָאָה שְׂיָרָה שֶׁל נְמָלִים אוֹ חָתוּל קָטָן בָּרְחוֹב?

אֵיךְ נָכוֹן לְהִתְנַהֵג אֲלֵיהֶם? הַיּוֹם נִשְׁמַע עַל הַמַּנְהִיג הֶכִי גָּדוֹל שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל בִּתְקוּפַת הַתַּנָּאִים, וְאֵיךְ שְׁנֵי מִפְגָּשִׁים שֶׁלּוֹ עִם בַּעֲלֵי חַיִּים שִׁנּוּ אֶת חַיָּיו!״

ב. הֶעָרוֹת לְבִצּוּעַ וּסְטוֹרִיטֶלִינְג (Storytelling):

ג. הַמְלָצוֹת לְמַפֶּגֶת (4 שְׁקוּפִיּוֹת – קְדֻשָּׁה וּצְנִיעוּת):

מקורות: תַּלְמוּד בַּבְלִי, מַסֶּכֶת בָּבָא מְצִיעָא (דף פ״ה, עמוד א׳)׃ ״יִסּוּרִים שֶׁל רַבִּי עַל יְדֵי מַעֲשֶׂה בָּאוּ... עֶגְלָא דְּהַווֹ קָא מְמַשְׁכִי לֵיהּ לִשְׁחִיטָה, אֲזַל תַּלְיָא לְרֵישֵׁיהּ תְּחוֹת כְּנָפֵיהּ דְּרַבִּי וְקָא בָּכֵי...״ וְהַמַּעֲשֶׂה שֶׁנִּרְפָּא כַּאֲשֶׁר רִחֵם עַל הַחֻלְדּוֹת. מִדְרַשׁ בְּרֵאשִׁית רַבָּה (ל״ג, ג׳)׃ הַמַּעֲשֶׂה הַמַּקְבִּיל מִתֹּאַר בַּמִּדְרַשׁ עִם תֵּאוּרִים דּוֹמִים, שָׁם אָמַר׃ ״עִזְבִי אוֹתָן (אֶת תּוֹלְדוֹת הַחֻלְדָּה), דִּכְתִיב׃ ׳וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו׳״. הֶעָרָה מִן הַמְּקוֹרוֹת שֶׁנִּמְסְרוּ בַּכֶּלֶט׃ ״גְּדוֹלֵי יִשְׂרָאֵל הֵם בְּמַדְרֵגָה מְאֹד גְּבוֹהָה וְלָכֵן ה׳ מְדַקְדֵּק עִמָּם אֲפִלּוּ עַל דְּבָרִים שֶׁאָנוּ בְּמַדְרֵגָתֵנוּ לֹא מְחֻיָּבִים... (נִיתָּן לְהַרְחִיב אֶת נוֹשֵׂא צַעַר בַּעֲלֵי חַיִּים)״ (אִזְכּוּר יָשָׁר מִמַּאֲגַר הַמִּמְצָאִים הַחִנּוּכִיִּים שֶׁהֵזְנוּ).

1. שאלות ידע מתוך הַסִיפּוּר

א. בתחילת הסיפור נאמר: "להלן עיבוד חינוכי, עשיר, מרתק ומרגש לסיפורו של רבי יהודה הנשיא (רבינו הקדוש) – יסוריו ורחמנותו על בעלי החיים." — מה קרה מיד לאחר מכן?

ב. מדוע התרחש הדבר המתואר במשפט: "וּבְדִיּוּק בִּגְלַל שֵׁהִ' כָּל כָּךְ אוֹהֵב צַדִּיקִים, הוּא מְדַקְדֵּק אִתָּם עַל כָּל תְּנוּעָה קְטַנָּה, מַמָּשׁ "כְּחוּט הַשַּׂעֲרָה"."?

ג. כיצד הגיב רבי יהודה הנשיא (רבי) למצב המתואר: "דְּמָעוֹת גְּדוֹלוֹת וּרְטֻבּוֹת זָלְגוּ מֵעֵינָיו שֶׁל בַּעַל הַחַיִּים."?

ד. מה השתנה בין "מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת אָמְרוּ: אָמְנָם רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא אָמַר הֲלָכָה פְּשׁוּטָה וּנְכוֹנָה, הוּא לֹא גָּזַל..." לבין "הַמְּשָׁרֶתֶת הֶחְזִיקָה מַטְאֲטֵא עָשׂוּי מֵעַנְפֵי קוֹצִים קָשִׁים, וְגֵרְדָה אֶת הָאֲבָק בְּרַעַשׁ גָּדוֹל: קְרֵרְט!"?

ה. כיצד הגיע הסיפור אל האירוע: "הֵם רָאוּ אֵיךְ נְשִׂיא יִשְׂרָאֵל דּוֹאֵג וּמְרַחֵם גַּם עַל יְצוּר פָּעוּט וְזָנִיחַ כְּחֻלְדָּה אוֹ עַכְבָּר."?

2. השלימו פרטים מדויקים מן הסיפור

א. להלן עיבוד חינוכי, עשיר, מרתק ומרגש לסיפורו של רבי יהודה הנשיא (רבינו הקדוש) – יסוריו ורחמנותו על בעלי _____ .

ב. מִבִּפְנִים עָמַד בָּאֲוִיר רֵיחַ עָמֹק וּמָתוֹק שֶׁל קְלָפִים יְשָׁנִים וּדְיוֹ _____.

ג. וּבְדִיּוּק בִּגְלַל שֶׁה׳ כָּל כָּךְ אוֹהֵב צַדִּיקִים, הוּא מְדַקְדֵּק אִתָּם עַל כָּל תְּנוּעָה קְטַנָּה, מַמָּשׁ ״כְּחוּט _____״.

ד. מוּוּוּ...״, רַגְלָיו בָּעֲטוּ בָּאֲדָמָה, וְהוּא נִסָּה לְהִתְנַגֵּד וְלִמְשֹׁךְ אֶת עַצְמוֹ _____.

ה. דְּמָעוֹת גְּדוֹלוֹת וּרְטֻבּוֹת זָלְגוּ מֵעֵינָיו שֶׁל בַּעַל _____.

נכון או לא נכון — על פי פרטי הסיפור

משפט מן המעשה או שינוי שלו	נכון	לא נכון	תקנו או הביאו הוכחה
מִבִּפְנִים עָמַד בָּאֲוִיר רֵיחַ עָמֹק וּמָתוֹק שֶׁל קְלָפִים יְשָׁנִים וּדְיוֹ טָרִי.	□	□	
בסיפור לא התרחש הדבר הבא: מוּוּוּ...״, רַגְלָיו בָּעֲטוּ בָּאֲדָמָה, וְהוּא נִסָּה לְהִתְנַגֵּד וְלִמְשֹׁךְ אֶת עַצְמוֹ לְאָחוֹר.	□	□	
הוּא יָדַע שֶׁהַקָּצָב אֵינוֹ עוֹשֶׂה עֲבֵרָה, אֶלָּא מְכִין בָּשָׂר לִסְעוּדוֹת מִצְוָה שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל.	□	□	
בסיפור לא התרחש הדבר הבא: רַבִּי לָמַד תּוֹרָה מִתּוֹךְ סֵבֶל נוֹרָא, מַמָּשׁ שְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים רְצוּפוֹת!	□	□	
הַפַּעַם, לִבּוֹ נִפְתַּח מַמָּשׁ כְּמוֹ שֶׁל אַבָּא אֶל יְלָדָיו.	□	□	

3. מה היה ראשון?

כתבו ליד כל אירוע מספר מ־1 עד 5 לפי סדר התרחשותו בסיפור.

□ לְכָךְ נוֹצַרְתָּ!״ (כְּלוֹמַר – לְמַטָּרָה זוֹ נִבְרֵאתָ בָּעוֹלָם, כְּדֵי לְשַׁמֵּשׁ אֶת הָאָדָם לְמָזוֹן אוֹ לַקָּרְבָּנוֹת).

□ להלן עיבוד חינוכי, עשיר, מרתק ומרגש לסיפורו של רבי יהודה הנשיא (רבינו הקדוש) – יסוריו ורחמנותו על בעלי החיים .

□ הַיּוֹם נִשְׁמַע עַל הַמַּנְהִיג הֲכִי גָּדוֹל שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל בִּתְקוּפַת הַתַּנָּאִים, וְאֵיךְ שְׁנֵי מִפְגָּשִׁים שֶׁלּוֹ עִם בַּעֲלֵי חַיִּים...

□ בְּאוֹתָהּ שָׁעָה, הוֹבִיל שׁוֹחֵט אֶחָד עֵגֶל צָעִיר בַּחֶבֶל.

□ בַּפִּנָּה, צְמוּדִים לַקִּיר, הָיוּ מֻנָּחִים גּוּרִים קְטַנְטַנִּים שֶׁל חֻלְדָּה (וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁל עַכְבָּר).

לפני ואחרי

מה קרה לפני: ״לְכָךְ נוֹצַרְתָּ!״ (כְּלוֹמַר – לְמַטָּרָה זוֹ נִבְרֵאתָ בָּעוֹלָם, כְּדֵי לְשַׁמֵּשׁ אֶת הָאָדָם לְמָזוֹן אוֹ לַקָּרְבָּנוֹת).״?

מה קרה אחרי: ״בַּפִּנָּה, צְמוּדִים לַקִּיר, הָיוּ מֻנָּחִים גּוּרִים קְטַנְטַנִּים שֶׁל חֻלְדָּה (וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁל עַכְבָּר).״?

סיבה ותוצאה מתוך המעשה

האירוע הנתון	מה גרם לו?	מה הייתה תוצאתו?
מוּוּוּ...״, רַגְלָיו בָּעֲטוּ בָּאֲדָמָה, וְהוּא נִסָּה לְהִתְנַגֵּד וְלִמְשֹׁךְ אֶת עַצְמוֹ לְאָחוֹר.		
רַבִּי לָמַד תּוֹרָה מִתּוֹךְ סֵבֶל נוֹרָא, מַמָּשׁ שְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים רְצוּפוֹת!		

4. הבנה והעמקה

המסר העולה מן הסיפור: המידה הטובה והדרך לעבודת השם העולות מן המעשה

א. מה מלמד המעשה "יסוריו של רבי — צער בעלי חיים" על רבי יהודה הנשיא (רבי)? הביאו שתי ראיות מדויקות מן הסיפור.

ב. הסבירו במילים שלכם את המשפט: "הוּא יָדַע שֶׁהַקָּצָב אֵינוֹ עוֹשֶׂה עֲבֵרָה, אֶלָּא מְכִין בָּשָׂר לִסְעוּדוֹת מִצְוָה שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל.".

ג. אילו רבי יהודה הנשיא (רבי) לא היה פועל כפי שמתואר ב־"הַמִּשָּׂרֶתֶת הֶחְזִיקָה מַטְאֲטֵא עָשׂוּי מֵעַנְפֵי קוֹצִים קָשִׁים, וְגֵרָדָה אֶת הָאֲבָק בְּרַעַשׁ גָּדוֹל: קְרְרְט!" — כיצד היה הסיפור עשוי להסתיים?

ד. כיצד האירוע "הֵם רָאוּ אֵיךְ נִשְׂרָאֵל דּוֹאֵג וּמְרַחֵם גַּם עַל יְצוּר פָּעוּט וְזָנִיחַ כְּחֵלְדָּה אוֹ עַכְבָּר." מחזק את המסר של הסיפור?

5. קומיקס — אירועים ממשיים מן הסיפור

סיפור 81 • רבי יהודה הנשיא (רבי) • יסוריו של רבי — צער בעלי חיים

ציירו כל אירוע והוסיפו מתחתיו משפט מתאים.

1. להלן עיבוד חינוכי, עשיר, מרתק ומרגש לסיפורו של רבי יהודה הנשיא (רבינו...

2. יוֹם אֶחָד, הָלַךְ רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא בְּרַחֲבוֹת הַשּׁוּק.

3. רַבִּי מַמָּשׁ הִרְגִּישׁ אֶת מַגַּע הַפַּרְוָה הַחַמָּה וְהָרוֹעֶדֶת...

4. תַּלְמִידָיו בָּכוּ עִמּוֹ, כָּל עַם יִשְׂרָאֵל הִתְפַּלֵּל לַהַשָּׁבַת...

סיפור 81 • רבי יהודה הנשיא (רבי) • יסוריו של רבי — צער בעלי חיים

5. הִיא הֵנִיפָה אֶת הַמַּטְאֲטֵא וְהִתְכּוֹנְנָה לִגְרֹף אֶת כָּל...

6. הַיּוֹם נִשְׁמַע עַל הַמַּנְהִיג הֲכִי גָּדוֹל שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל...

6. כתיבה ויצירה בעקבות הסיפור

☐ **יומן:** כתבו מנקודת מבטו של מי שראה את האירוע "דְּמָעוֹת גְּדוֹלוֹת וּרְטֻבּוֹת זָלְגוּ מֵעֵינָיו שֶׁל בַּעַל הַחַיִּים.".

☐ **מכתב:** כתבו לרבי יהודה הנשיא (רבי) בעקבות "רַבִּי לָמַד תּוֹרָה מִתּוֹךְ סֵבֶל נוֹרָא, מַמָּשׁ שְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנִים רְצוּפוֹת!".

☐ **דרשיח:** חברו שיחה שהייתה יכולה להתרחש רגע לפני "הַפַּעַם, לִבּוֹ נִפְתַּח מַמָּשׁ כְּמוֹ שֶׁל אַבָּא אֶל יַלְדָּיו.".

☐ **דיווח:** כתבו ידיעה קצרה שכותרתה "יסוריו של רבי — צער בעלי חיים".

המחזה

רגע מן הסיפור	הדמויות	מה יאמרו או יעשו?
מוּוּוּ...", רַגְלָיו בָּעֲטוּ בָּאֲדָמָה, וְהוּא נִסָּה לְהִתְנַגֵּד וְלִמְשֹׁךְ אֶת עַצְמוֹ...		
הַמְּשֻׁרֶתֶת הֶחְזִיקָה מַטְאֲטֵא עָשׂוּי מֵעַנְפֵי קוֹצִים קָשִׁים, וְגֵרְדָה אֶת הָאֲבָק...		

7. חיבור לחיים מתוך המעשה

א. מה אפשר ללמוד מן הדרך שבה רבי יהודה הנשיא (רבי) פעל באירוע "מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת אָמְרוּ: אָמְנָם רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא אָמַר הֲלָכָה פְּשׁוּטָה וּנְכוֹנָה, הוּא לֹא גָּזַל וְלֹא מָעַל."?

ב. תארו מצב מחיי הכיתה שבו אפשר ליישם את המסר של "יסוריו של רבי — צער בעלי חיים".

ג. איזו פעולה מעשית תעשו השבוע בעקבות הסיפור?

מרבי יהודה הנשיא (רבי) ומן המעשה "יסוריו של רבי — צער בעלי חיים" למדתי ש_____.

מחוון למורה — 100 נקודות

ידיעת פרטי הסיפור	סדר וסיבה־תוצאה	ראיות מן הטקסט	הבנת המסר	יצירתיות ויישום
25	20	20	20	15